

Zasiłek opiekuńczy nie tylko na dziecko

O zasiłek opiekuńczy mogą ubiegać się osoby objęte ubezpieczeniem chorobowym w razie konieczności sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem lub chorym członkiem rodziny.

Ubezpieczony rodzic może otrzymać zasiłek opiekuńczy na dziecko, gdy jest ono chore albo objęte izolacją domową lub kwarantanną. Z zasiłku opiekuńczego może również skorzystać, gdy musi zaopiekować się zdrowym dzieckiem w wieku poniżej 8 lat z powodu niespodziewanego zamknięcia placówki, do której chodzi dziecko czy z powodu choroby niani, z którą rodzic ma zawartą umowę uaktywniającą lub z powodu choroby dziennego opiekuna. Zasiłek przysługuje także w razie konieczności sprawowania opieki nad zdrowym dzieckiem do lat 8 lub dzieckiem niepełnosprawnym do ukończenia 18 lat gdy poród lub choroba małżonka albo rodzica dziecka, który stale opiekuje się dzieckiem, uniemożliwia im sprawowanie opieki lub gdy małżonek lub rodzic dziecka, którzy stale opiekuje się dzieckiem, przebywa w szpitalu albo innym przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą.

Zasiłek opiekuńczy przysługuje również na nowonarodzone dziecko w okresie 8 tygodni po porodzie, gdy ubezpieczona matka dziecka, która pobiera zasiłek macierzyński: przebywa w szpitalu lub porzuciła dziecko albo posiada orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Z zasiłku opiekuńczego można również skorzystać z powodu sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny innym niż dziecko. Za innego członka rodziny uważa się małżonka, rodzica dziecka, rodziców, ojczyma, macochę, teściów, dziadków, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku ponad 14 lat –pod warunkiem, że pozostają oni z osobą sprawującą opiekę we wspólnym gospodarstwie domowym w okresie sprawowania opieki.

Wysokość zasiłku opiekuńczego to 80 proc. wynagrodzenia. W ciągu roku kalendarzowego zasiłek opiekuńczy za opiekę nad zdrowym dzieckiem w wieku do 8 lat przysługuje maksymalnie przez 60 dni. Jeżeli rodzic opiekuje się chorym dzieckiem do 14 lat, w tym także dzieckiem z niepełnosprawnością, to ma prawo do zasiłku nie dłużej niż przez 60 dni w roku kalendarzowym. Na chore dziecko powyżej 14 lat lub innego chorego członka rodziny zasiłek przysługuje tylko przez 14 dni. Natomiast na chore dziecko z niepełnosprawnością, które ukończyło 14 lat, ale nie ukończyło 18 lat, zasiłek przysługuje przez 30 dni.

Do limitu 60 lub 14 dni opieki w roku kalendarzowym nie zalicza się okresu opieki sprawowanej nad nowonarodzonym dzieckiem w okresie 8 tygodni po porodzie, gdy ubezpieczona matka dziecka:

- przebywa w szpitalu,
- porzuciła dziecko,
- posiada orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- posiada orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym.

Zasiłek opiekuńczy z powodu opieki nad tym dzieckiem przysługuje maksymalnie przez 8 tygodni, tj. do 56 dnia życia dziecka. Ten zasiłek opiekuńczy nie jest związany z rokiem kalendarzowym i nie zostanie wliczony do limitu dni opieki przysługującej w roku kalendarzowym.

Niezbędne dokumenty do ubiegania się o zasiłek opiekuńczy za opiekę nad dzieckiem

- wystawione e-ZLA w przypadku opieki nad chorym dzieckiem
- wniosek o zasiłek opiekuńczy Z-15A (Z-15A należy złożyć przy każdorazowym ubieganiu się o zasiłek opiekuńczy, z wyjątkiem przypadków nieprzerwanych okresów sprawowania opieki nad tym samym dzieckiem, jeżeli nie zmieniły się żadne okoliczności), dokument powinien być złożony w oryginale w placówce ZUS lub przesłany przez PUE wnioskodawcy,

- oświadczenie o nieprzewidzianym zamknięciu żłobka, przedszkola lub szkoły – w przypadku opieki nad zdrowym dzieckiem do 8 lat,
- zaświadczenie lekarskie wystawione ubezpieczonemu rodzicowi na zwykłym druku w przypadku porodu, choroby lub pobytu w szpitalu drugiego rodzica/małżonka stale opiekujących się dzieckiem,
- oświadczenie rodzica o chorobie niani lub dziennego opiekuna i wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA lub kopia zaświadczenia lekarskiego na zwykłym druku potwierdzona przez rodzica za zgodność z oryginałem.

Pracodawca/zleceniodawca, który nie wypłaca sam zasiłków, przekazuje do ZUS-u wraz z drukiem Z-3/Z-3a wniosek ubezpieczonego o zasiłek opiekuńczy Z-15A oraz oświadczenie o nieprzewidzianym zamknięciu żłobka, przedszkola lub szkoły. Osoba prowadząca działalność gospodarczą składa oprócz wniosku Z-15A i oświadczenia również zaświadczenie na druku Z-3b.

Dokumenty do ubiegania się o zasiłek opiekuńczy za opiekę nad innym- chorym członkiem rodziny

- wystawione e-ZLA
- wniosek o zasiłek opiekuńczy Z-15B

Pracodawca/zleceniodawca, który nie wypłaca sam zasiłków, przekazuje do ZUS-u wraz z drukiem Z-3/Z-3a wniosek ubezpieczonego o zasiłek opiekuńczy Z-15B. Natomiast osoby prowadzące własną firmę wniosek Z-15B składają w ZUS.

Pracodawca/zleceniodawca może wysłać dokumenty przez internet, za pomocą Platformy Usług Elektronicznych ZUS. Musi jednak pamiętać, że załączone do druku Z-3 lub Z-3a oświadczenia pracownika, np. Z-15A, Z-15B lub inne oświadczenia muszą być poświadczane przez płatnika składek za zgodność z oryginałem.

Warto wiedzieć

Na czas nauki zdalnej od 1 do 27 lutego uprawniony rodzic może także skorzystać z dodatkowego zasiłku opiekuńczego, którego nie wlicza się do limitu 60 dni zasiłku opiekuńczego w roku kalendarzowym, przyznawanego na tzw. ogólnych zasadach.

Z dodatkowego zasiłku opiekuńczego mogą skorzystać ubezpieczeni rodzice dzieci do lat 8, jak i starszych dzieci z odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności oraz rodzice lub opiekunowie pełnoletnich osób niepełnosprawnych. Świadczenie przysługuje na czas nauki zdalnej od 1 do 27 lutego, gdy placówka oświatowa dziecka lub dorosłej osoby niepełnosprawnej jest zamknięta, lub z powodu pandemii działa w ograniczonym zakresie np. gdy lekcje odbywają się w trybie hybrydowym, tj. część dzieci uczy się w szkole, a część w domu. Świadczenie przysługuje także, gdy z powodu pandemii dzieckiem nie może zająć się niania zatrudniona na umowie uaktywniającej lub dzienny opiekun.

Do wypłaty dodatkowego zasiłku opiekuńczego potrzebne jest oświadczenie rodzica. Należy je przesłać pracodawcy lub zleceniodawcy. Rodzic, który prowadzi własną firmę, składa dokument w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych - może to zrobić przez Platformę Usług Elektronicznych ZUS. Wzór oświadczenia dostępny jest na stronie internetowej ZUS (www.zus.pl).

Krystyna Michałek
regionalny rzecznik prasowy ZUS
w województwie kujawsko-pomorskim